

ŞÛÛRA SEHABEYÊ: DÎĞERXWAZÎ Û ÎSAR

وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنَهُ فَقَوْلُكَ هُمْ الْمَغْلُوبُونَ

“Her çiqas ew bi xwe jî muhtac bin, dîsa yê din ji xwe re tercîh dikin û fedakarî dikin. Yê ku xwe jî çavbirçîtî û bexîliya nefsa xwe diparêzin, ew in ku digihîjin felahê.”

(*Haşir*, 9)

مَنْ لَمْ يَهْتَمَّ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ

“Kesê ku bi derdên misilmanan xemgîn nabe, derdên wan parve nake û tiştên ku ew dijîn di wijdana xwe de bi kûrahî hîs nake, ji wan nîne! Yanî, di maneya heqîqî de misilman nîne!”

(*Taberânî, el-Mu’cemü’l-evsat*, 1/151, 7/270; *Hâkim, el-Müstedrek*, 4/356)

Misilmanên muhterem!

Xutbeya me li ser dîgerxwazî û îsarê ye, ku ji şûûra sehabeyê ye.

Sehabe, civakek bû ku jiyana xwe bi jiyandina yê din ve girêdabû.

Dîgerxwazî: Ew e ku mirov li menfe'eta xwe nefikire, li benda tu xelat û menfe'etê nebe, qenciya kesên din bixwaze û ji bo wan fedakarî bike. Ji aliyekî ve em dikarin dîgerxwaziyê weha jî bibêjin: **Bi derdê kesên din re xemgîn bûn.**

Îsar jî ew e ku mirov, her çiqas bi xwe jî muhtac be, kesê din ji nefsa xwe re tercîh bike. Îsar dereceyek ji comerdîyê bilindtir e. Heta ew fezîlet û kiryarek ji comerdîyê jî mezintir e.

Ramanek, planek an jî hewldanek, çiqas dîgerxwazî tê de hebe û çiqas ji bo alîkariya kesên din û rakirina wan ser piyan be, ewqas baş û ji bo pêşerojê hêvîdar e.

Çimkî tiştê ku jiyane dide mirovan, hewla rizgarkirina wan e. Tiştê ku wan dikuje an jî bêhêz dihele, hewesa menfe'etê ye.

Mirovên ku temenê xwe ji bo menfe'etên xwe derbas dikin, her çiqas her dem di nav siyasetên qirêj de nebin jî, rojekê ew jî dê qirêj bibin.

Lê yê ku jiyana xwe bi jiyandina kesên din zindî dihelin, heta li cihên ku her kes wek pelên payîzê belav dibe jî digerin û li derdora xwe jiyane belav dikin. Ev kes, di maratona ku hem dinyayê û hem jî axretê dihevine de, her dem qehremanên namzetê **“rîdwan”**ê ne.

Di civakekê de, ahenga di nav parçeyên wê de, **yekîtiya di terbiyeyê de û hesta dîgerxwaziyê ya di dîlan de**, mirovan ewqas bi hev ve girêdide ku êşa yekî, di hemû civakê de **nalînek kûr derdixe**. Her wiha, kêfa ku yek hîs dike jî, dibe sedema kêfa yê din.

Mûmin di hezkirina hev, dîlovaniya li hev û alîkariya hev de wek bedenekê ne. Dema endamek ji bedenê nexweş dibe, endamên din jî bêxew dimînin û agirê wan radibe.”

Ev hedîsa şerîf jî di vê mijarê de hedefa ku divê em bigihîjinê nîşanî me dide.

(*Buhârî, Edeb* 27; *Müslim, Birr* 66)

Ji sehabeyan **Ümmü Süleym û mêrê wê Ebû Talha (r.anhuma)** malbateke ku bi temamî nimûneya qehremaniya **“îsar”**ê bû. Wan fersendên xêrê yê ku li pêşiya wan derdiket, ji dest nedidan. Di pirtûkên hedîsan û di sîyerê de derbarê fedakariyên wan de gelek tişt hene. Ka em careke din bûyereke wan a herî navdar bi bîr bînin.

Carekê dîsa mirovekî xerîb tê huzûra Efendiyê me (s.a.s). Resûlê Allah dixwaze zikê wî têr bike. Dema dipirse ka di mala wî ya seadetê de tiştek heye ku pêşkêşî wî bikin, bersiva **“Ji avê pê ve tiştek tune.”** tê.

Paşê dîsa tê mizgeftê û dipirse:

“Kî dikare vê şevê vî kesî mêvan bike?”

Ebû Talha (r.a.), wek her carê, hema derdikeve pêş û dibêje:

“Ez, ya Resûlallah!”

Mêvanê xwe dibe mala xwe. Bi dizî ji jina xwe Ümmü Süleyym dipirse:

“Li malê tişteki xwarinê heye?”

Ew dibêje:

“Tenê tiştê ku min ji bo zarokan hiştiye heye.”

Li ser vê yekê Ebû Talha dibêje:

“Xwarinê amade bike, çirayê pêxe û zarokan jî razîne. Dema em rûnin ser xwarinê, **xwe wisa nîşan bide ku qey tişteki bi çirayê hatiye û tu wê tamîr dikî**. Paşê çirayê vemirîne. Bila mêvan bifikire ku em jî bi wî re dixwin, da ku şerm neke. Xwarin tenê têra wî dike.”

Plan tam wekî hatiye gotin tê kirin. Plan tam wekî hatiye gotin tê kirin. Mêvan baş tê mêvankirin û di mêvandariyê de tu kêmasî nayê kirin.

Sibeha roja din ew diçin huzûra Resûlullah. Rûyê Resûlê Allah dikene. Dibêje:

“We vê şevê çi kir wisa!? Allah ji tiştê ku we kir pir razî bû!”

Tê gotin ku ev bûyer sebebê nuzûla ayetê bûye ku me di destpêka xutbeya xwe de xwend.
(*Buhârî, tefsîr (59) 6; Müslim, eşribe 172-173*)

Di eslê xwe de felaketa herî mezin ev e: **Ji ber kêmasiya temsîlê ya demeke dirêj, Îslam di dinyaya me de xerîbiyek jiyaye.**

Erê, mixabin îro mirovê me **jiyana xwe ya dilî û ruhî bi piranî winda kiriye**. Heta jiyana îqtisadî ya miletekî pênçî hezar caran were sererastkirin jî, heta ku dîgerxwazî û îsar tune be, ew rêk û nîzama ku tê xwestin qet nayê avakirin.

Heke rêk û nîzam were avakirin, ev **bi saya mirovên hesbî û yên ku ji bo kesên din dijîn pêk tê. Em muhtacê mirovên fedakar in, ku ji bo jiyanê kesên din dijîn.**

Divê ew xwe ewqas bidin xizmeta mirovahiyê ku bibêjin:

“Heke ez ji bo jiyanê kesên din tişteki nekim, jiyanê min jî êdî bêmanî ye.

Ji bo ku kesên din mezin bibin û pêş bikevin, divê ew bibin av û biçin bin kokên wan. Divê bibin ax û bi hêza xwe ya şînbûnê wan li ser milên xwe hilgirin. Divê bibin roj û tîrêjên xwe li ser wan bibarînin.

Bi kurtasî, divê hemû jiyanê xwe bidin xizmeta mirovahiyê.

Mirovê heqîqî, şert çi dibe bila bibe, dema ji bo satila xwe şîr didoşe, satilên kesên din jî vala nahêle. Kesê ku tenê li xwe difikire, yan qet mirov nîne, yan jî hebûneke kême.

Rêya mirovahiya rastîn ew e ku mirov li kesên din bifikire û heke lazım be, li xwe kême bifikire.

Mizgînî li wan be!

Îro jî, tevî her tiştî, **mizgînî li wan be ku hewl didin bibin qehremanên dîgerxwazî û îsarê.**

Kurteya Xutbeyê (Hutbenin Özeti)

ŞÛÛRA SEHABEYÊ: DÎĞERXWAZÎ Û ÎSAR

وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنَهُ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Her çiqas ew bi xwe jî muhtac bin, dîsa yê din ji xwe re tercîh dikin û fedakarî dikin. Yê ku xwe ji çavbirçîti û bexîliya nefsa xwe diparêzin, ew in ku digihîjin felahê.”

(*Haşir*, 9)

مَنْ لَمْ يَهْتَمَّ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ

“Kesê ku bi derdên misilmanan xemgîn nabe, derdên wan parve nake û tiştên ku ew dijîn di wijdana xwe de bi kûrahî hîs nake, ji wan nîne! Yanî, di maneya heqîqî de misilman nîne!”

(*Taberânî, el-Mu’cemü’l-’evsat*, 1/151, 7/270; *Hâkim, el-Müstedrek*, 4/356)

Misilmanên muhterem!

Xutbeya me li ser dîgerxwazî û îsarê ye, ku ji şûûra sehabeyê ye.

Dîgerxwazî: Ew e ku mirov li menfe’eta xwe nefikire, qenciya kesên din bixwaze û ji bo wan fedakarî bike. Yanî, bi derdê kesên din re xemgîn bibe.

Îsar jî ew e ku mirov, her çiqas bi xwe jî muhtac be, kesê din ji nefsa xwe re tercîh bike. Îsar dereceyek ji comerdîyê bilindtir e.

Peyxemberê me (s.a.s.) dibêje:

“Mûmin di hezkirina hev, dilovaniya li hev û alîkariya hev de wek bedenekê ne. Dema endamek ji bedenê nexweş dibe, endamên din jî bêxew dimînin û agirê wan radibe.”

(*Buhârî, Edeb* 27; *Müslim, Birr* 66)

Ji sehabeyan **Ümmü Süleym û mêrê wê Ebû Talha (r.anhuma)** nimûneyeke xweş a îsarê ne.

Carekê Resûlullah (s.a.s.) ji bo mêvanekî ku birçî bû dipirse:

“Kî dikare vê şevê vî kesî mêvan bike?”

Ebû Talha (r.a.) dibêje:

“Ez, ya Resûlallah!”

Lê li mala wan tenê xwarina zarokan hebû. Ümmü Süleym û Ebû Talha xwarinê didin mêvan. Ew bi xwe naxwin û çirayê vemirînin, da ku mêvan şerm neke.

Sibeha roja din Resûlullah (s.a.s.) dibêje:

“We vê şevê çi kir wisa!? Allah ji tiştê ku we kir pir razî bû!”

Tê gotin ku ev bûyer sebêbê nuzûla ayetê bûye ku me di destpêka xutbeya xwe de xwend.

(*Buhârî, tefsir* (59) 6; *Müslim, eşribe* 172-173)

Misilmanên muhterem!

Îro jî em muhtacê mirovên fedakar in, ku ji bo jiyana kesên din dijîn.

Mirovê heqîqî tenê li xwe nafikire. Ew li kesên din jî difikire.

Rêya mirovahiya rastîn ew e ku mirov li kesên din bifikire û heke lazîm be, li xwe kêr bifikire.

Mizgînî li wan be ku hewl didin bibin qehremanên dîgerxwazî û îsarê.